

บทนำ

ในตำราไวยากรณ์ไทยเท่าที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้ ได้แบ่งคำกริยาในภาษาไทยออกเป็นหลายชนิดต่าง ๆ กัน เช่น แบบที่ 1 แบ่งออกเป็น 4 ชนิด ซึ่งได้แก่ (1) อกรรมกริยา (2) สกรรมกริยา (3) วิกตรรตกริยา (4) กริยานุเคราะห์¹ แบบที่ 2 แบ่งออกเป็น 5 ชนิด ซึ่งได้แก่ (1) สกรรมกริยา (2) อกรรมกริยา (3) วิกตรรตกริยา (4) กริยานุเคราะห์ (5) กริยาสภาวะมาลา² และแบบที่ 3 แบ่งออกเป็น 3 ชนิด ซึ่งได้แก่ (1) คำกริยาอกรรม (2) คำกริยาสกรรม (3) คำกริยาทวิกรรม³

ผู้เขียนมีข้อสังเกตอยู่ 3 ประการ คือ

ประการแรก ผู้เขียนได้สังเกตเห็นว่า คำกริยาสกรรมนั้นอาจจะทำหน้าที่ได้หลายอย่าง คือ นอกจากจะทำหน้าที่เป็นคำกริยาสกรรมแล้ว ยังทำหน้าที่อื่นได้อีก เช่น

1. ทำหน้าที่เป็นคำกริยาอกรรม

ตัวอย่างคำว่า พัง ในประโยค

ก. บ้าน พัง แล้ว

กับ ข. คนงานกำลัง พัง บ้าน

ในประโยค ก. คำ พัง ทำหน้าที่เป็นคำกริยาอกรรม

ในประโยค ข. คำ พัง ทำหน้าที่เป็นคำกริยาสกรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ พระยาอุปถัมภ์คิลาจาร, หลักภาษาไทย ตอน "วจีวิภาค" (พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2505) หน้า 26.

² กำชัย ทองหล่อ, หลักภาษาไทย (พระนคร: รวมสาส์น, 2509), หน้า 297.

³ Vichintana Chantavibulya, "Inter - Sentence Relations in Modern Conversational Thai" (Unpublished Ph.D. thesis, University of London, 1962), pp. 161 - 168.

2. ทำหน้าที่เป็นคำกริยาวิกรรรม

ตัวอย่าง คำว่า ขาย ในประโยค

ก. แม่ ขาย คอกไม้ แล้ว

ข. แม่ ขาย คอกไม้ นั้น

ในประโยค ก. คำ ขาย ทำหน้าที่เป็นคำกริยา สกรรรม

ในประโยค ข. คำ ขาย ทำหน้าที่เป็นคำกริยา วิกรรรม

3. ทำหน้าที่ขยายคำนามเช่นเดียวกับคำคุณศัพท์ได้

ตัวอย่าง คำว่า เนรคุณ ในประโยค

ก. ลูก ไม่ ควร เนรคุณ พ่อแม่

ข. คน เนรคุณ ไม่มี ใคร คบ

ในประโยค ก. คำ เนรคุณ ทำหน้าที่เป็นคำกริยา สกรรรม

ในประโยค ข. คำ เนรคุณ ทำหน้าที่ขยายคำนาม คือเป็น คำคุณศัพท์

ผู้เขียนจึงใคร่จะศึกษาว่า คำกริยา สกรรรมในภาษาไทยอาจจะทำหน้าที่อะไรได้บ้าง

ประการที่สอง ผู้เขียนได้สังเกตเห็นว่า คำนามที่ปรากฏอยู่ข้างหน้าและข้างหลังคำกริยา สกรรรมนั้นมีขอบเขตจำกัดอยู่บ้าง กล่าวคือ คำกริยา สกรรรมนั้นอาจจะแบ่งออกได้เป็นหลายประเภท โดยที่แต่ละประเภทจะมีคำนามที่อยู่ข้างหน้าและข้างหลังได้ไม่เหมือนกัน

ตัวอย่าง คำว่า เกรงใจ ในประโยค " พ่อ เกรงใจ แม่ อยู่ " คำนามที่จะมาอยู่ข้างหน้า คำ เกรงใจ ไฉน จะต้องเป็นคำนามที่อยู่ในประเภทเดียวกันกับคำ พ่อ คือเป็นสิ่งมีชีวิต ชนิดหนึ่ง และคำนามที่จะมาอยู่ข้างหลัง คำ เกรงใจ ได้ ก็ต้องเป็นคำนามที่อยู่ในประเภทเดียวกันกับ แม่ คือ เป็นสิ่งมีชีวิต ชนิดหนึ่งเช่นกัน ตัวอย่างคำกริยาอื่น เช่น คำ ก้ำกึ่ง ในประโยค " คะแนนนัน ก้ำกึ่ง คะแนน เธอ อยู่ " คำนามที่จะมาอยู่ข้างหน้า คำ ก้ำกึ่ง ไฉน จะต้องเป็นคำนามประเภทเดียวกันกับ คะแนน คือ เป็นสิ่งไม่มีชีวิต ชนิดหนึ่ง และคำนามที่จะมาอยู่ข้างหลัง คำ ก้ำกึ่ง ได้ ก็ต้องเป็นคำนามที่อยู่ในประเภทเดียวกันกับ คำ คะแนน คือ เป็นสิ่งไม่มีชีวิต ชนิดหนึ่ง เช่นกัน จะเห็นได้ว่า คำ เกรงใจ และ คำ ก้ำกึ่ง แม้จะเป็นคำกริยา สกรรรมเหมือนกันแต่ก็เป็นคำกริยา สกรรรมคนละประเภท เพราะจะไม่มีประโยคในภาษาพูดสามัญ ว่า

โต๊ะ เกรงใจ เก้าอี้ อยู่

หรือ พี่ (กั๊ก) น้อง อยู่

แต่อาจจะปรากฏในประโยคที่ผู้พูดต้องการให้แปลกไปกว่าสามัญ หรือปรากฏในบทประพันธ์
ตัวอย่าง

ข้าพเจ้า เกรงใจ เก้าอี้ตัวนี้จริง ๆ

ซึ่งในประโยคนี้ได้มีการสมมติให้ เก้าอี้ เป็นเสมือนหนึ่ง สิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่ง เช่นเดียวกันกับ
คำ พ่อ และ แม่ นั้นเอง

ผู้เขียนจึงใคร่จะศึกษาว่า คำกริยาสรรกรมเมื่อแบ่งออกเป็นประเภทตามคำนามที่อยู่ข้างหน้า
และข้างหลังแล้วจะแบ่งออกได้เป็นอย่างไรบ้าง

ประการที่สาม ผู้เขียนใคร่จะศึกษาว่า คำกริยาสรรกรมมีความเกี่ยวข้องกับคำ

กัน ถูก และ ตัว อย่างไรบ้าง

ตัวอย่าง คำกริยาสรรกรม กับคำ กัน ในประโยค

ก. เด็ก กำลัง ทอ เพื่อน

ข. นักมวย กำลัง ทอ กัน

ในประโยค ก. และ ข. คำ ทอ เป็นคำกริยาสรรกรมทั้งคู่ แต่ในประโยค ข. มีข้อที่
น่าสังเกตคือ คำ ทอ ไม่มีคำนามตามหลัง

ตัวอย่าง คำกริยาสรรกรม กับคำ ถูก ในประโยค

ก. รถ ชน เด็ก

ข. เด็ก ถูก รถ ชน / เด็ก ถูก ชน

ในประโยค ก. และ ข. คำ ชน เป็นคำกริยาสรรกรมทั้งคู่ แต่ในประโยค ข. มีข้อที่
น่าสังเกตคือ คำ ชน อยู่ตามหลังคำ ถูก และอาจจะมีหรือไม่มีคำ รถ แทรกอยู่ระหว่าง
คำ ถูก กับ คำ ชน ก็ได้

ตัวอย่าง คำกริยาสรรกรม กับคำ ตัว ในประโยค

ก. ช่าง กำลัง ก่อ กำแพง

ข. พายุ กำลัง ก่อ ตัว

ในประโยค ก. และ ข. คำ ก่อ เป็นคำกริยาสรรกรมทั้งคู่ แต่ในประโยค ข. มีข้อที่

นาลังเกตคือ คำ กอ อนุญาตหน้าคำ ตัว และไม่มีค่านามตามหลัง⁴

จากข้อสังเกตทั้ง 3 ประการนี้จึงทำให้ผู้เขียนใคร่จะศึกษาเรื่องคำกริยากรรมในภาษาไทย

1.1 ข้อความของปัญหา

ข้อความของปัญหาที่จะวิจัย คือ คำกริยากรรมในภาษาไทย

1.2 ความมุ่งหมายในการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาหน้าที่ของคำกริยากรรมตามหลักภาษาศาสตร์ คือพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ของคำ
- (2) เพื่อแบ่งคำกริยากรรมออกเป็นประเภทตามประเภทของค่านามที่อยู่ข้างหน้าและข้างหลังของคำกริยากรรมนั้นๆ
- (3) เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องของระหว่างคำกริยากรรมกับคำ ถูก กัน และ ตัว

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาเฉพาะคำกริยากรรมเท่าที่ปรากฏในประโยคเริ่ม ซึ่งเป็นภาษาพูดสามัญ

1.4 การวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

พระยาอุปกิตศิลปสาร ได้กล่าวถึงคำกริยาไว้ในหนังสือ หลักภาษาไทย ตอน "วจีวิภาค" ว่า คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม เพื่อให้รู้ว่า นามหรือสรรพนามนั้นๆทำอะไรหรือเป็นอย่างไร และแบ่งคำกริยาออกเป็น 4 พวก คือ อกรรมกริยา ไต่แก กริยาที่มีใจความครบบริบูรณ์ ไม่ต้องมีคำที่เป็นกรรม คือผู้ถูกกระทำรับข้างท้าย

⁴ ดูเหตุผลในการเลือกศึกษาเรื่องความเกี่ยวข้องของระหว่างคำกริยากรรมกับคำ กัน และ ตัว ในเชิงอรรถที่ 10 หน้า 110

สกรรมกริยา คือ กริยาที่มีใจความไม่ครบบริบูรณ์ในตัว ต้องมีคำที่เป็นกรรมมารับข้างท้ายอีก
 วิกตรกริยา คือ กริยาที่ไม่มีเนื้อความในตัว กริยานุเคราะห์ คือ กริยาที่ช่วยกริยาอื่น
 ให้ได้ความครบ/คำวิเศษณ์บางพวกใช้เป็นอกรรมกริยาได้อีก และคำกริยาบางคำเป็นได้ทั้ง
 อกรรมกริยาและสกรรมกริยว นอกจากนั้น ยังได้กล่าวถึงคำวิเศษณ์ไว้ว่า คือคำจำพวกที่ใช้
 ประกอบคำอื่นให้มีเนื้อความแปลกออกไป ซึ่งมีทั้งประกอบนาม สรรพนาม กริยา และวิเศษณ์
 ด้วยกันเอง แต่ วิเศษณ์ ภาษาอังกฤษมีเป็น 2 รูป คือ รูปหนึ่งใช้ประกอบนาม เรียกว่า
 คุณศัพท์ ส่วนอีกรูปหนึ่งใช้ประกอบกริยา คุณศัพท์ และ ประกอบวิเศษณ์ด้วยกันเองอีกชั้นหนึ่ง
 เราเรียกว่ากริยาวิเศษณ์ แต่ในภาษาไทยมีรูปร่างเดียวกันทั้งหมด จึงเรียกว่า "วิเศษณ์"
 ทั่วไป และคำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เป็นอกรรมกริยานั้น ในภาษาอื่นต้องใช้คำ "เป็น" ประกอบ
 แต่ในภาษาไทยใช้กริยานุเคราะห์ ประกอบได้เหมือนกริยา คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา
 และคำวิเศษณ์ ทั้ง 4 ชนิดนี้ ยังต้องมีวิธีใช้ให้ถูกต้องตามระเบียบอีก ระเบียบของถ้อยคำ
 ในภาษาไทยนั้น มี 8 อย่าง คือ (1) บุรุษ (2) ลิงค์ (3) พจน์ (4) การก (5) มาลา
 (6) กาล (7) วาจก (8) ราชาศัพท์ วิธีใช้ถ้อยคำตามระเบียบเหล่านี้ ในภาษาไทยมี
 ที่สังเกตวิธีใช้เป็น 4 อย่าง คือ

- (1) มีคำสำหรับใช้เฉพาะเป็นคำ ๆ เช่น ปู่ ตา ลุง อา หลาน พี่ น้อง พี่สาว น้องสาว
ยาย อา แสดงสตรี ลิงค์
- (2) ใช้คำอื่นประกอบ เช่น ลูกชาย คำ ชาย แสดงบุรุษ ลูกสาว คำ สาว
แสดงสตรี ลิงค์
- (3) ใช้เนื้อความของคำบาง เช่น คนพูดกัน คำ กัน บ่งความพหูพจน์ว่า คนหลายคน
- (4) ใช้เรียงลำดับคำ เช่น "สัตว์กินคน" ต้องเข้าใจว่า สัตว์ เป็นกรรมการก
และ คน เป็นกรรมการก

วาจก แปลว่า ผู้บอก หมายถึงกริยาที่บอกประธานว่าเป็นการอะไร มีเป็น 3 วาจก คือ

- (1) กรรตุวาจก (2) กรรมวาจก และ (3) การิตวาจก กรรมวาจก ใช้สังเกตคำประธาน
 เป็นกรรมการก และมีคำกริยานุเคราะห์ "ถูก" หรือ "ถูก - ให้" นำหน้ากริยา เช่นคำ ฉัน
 ในความต่อไปนี้ "ฉัน ถูก พ่อ ตี ฉัน ถูก ตี" เป็นต้น คำ ถูก นี้ มักจะใช้กับกริยาที่มีความ
 หมายถึงไปในทางไม่ดี เช่น ถูกตี ถูกตำ ถูกเขียน ถูกทำโทษ เป็นต้น นอกจากนี้ไม่นิยมใช้

มักใช้แต่กริยาหลายคำ ถูก ไว้ในที่เข้าใจ เป็นแต่เอาคำประธานเป็นกรรมการก
ไว้ข้างหน้าเพื่อให้อรรถาภิธานเป็นกรรมจาก ดังตัวอย่าง " ขมนี่กินดี บุหรี่ยี่ขายดี "
ดังนั้นคำกริยา กิน และ ขาย ย่อมละคำ ถูก ไว้ในที่เข้าใจ นับว่าเป็นกรรมจาก เช่นเดียวกับ
กับกล่าวว่ " ขมนี่ถูกกินดี บุหรี่ยี่ถูกขายดี " เหมือนกัน⁵

นายกำชัย ทองหล่อ ได้กล่าวถึงคำกริยาไว้ในหนังสือ หลักภาษาไทย ว่า
คำกริยาคือคำที่แสดงอาการของนามและสรรพนาม หรือ แสดงการกระทำของประธาน แบ่ง
ออกเป็น 5 ชนิด คือ

- (1) สกรรมกริยา คือกริยาที่ต้องมีกรรมมารับจึงจะได้ความสมบูรณ์ครบถ้วนตาม
กระแสความ
 - (2) อกรรมกริยา คือ กริยาที่มีความหมายครบถ้วนในตัวเองโดยไม่ต้องมีกรรม
มารับก็ได้ความเต็มตามกระแส
 - (3) วิกตรกริยา คือ กริยาที่ไม่สำเร็จความหมายในตัวเอง และจะใช้เป็น
กริยาของประธานตามลำพังตัวเองก็ไม่ได้ จะต้องมีค่านาม คำสรรพนาม หรือ คำวิเศษณ์มา
ขยายจึงจะได้ความ
 - (4) กริยานุเคราะห์ คือ คำกริยาที่ทำหน้าที่ช่วยกริยาชนิดอื่นให้แสดงความหมาย
ออกมาเป็น กาล มาลา หรือ วาจก เหมือนภาษาที่มีวิภัติ
 - (5) กริยาสภาว์มาลา คือ คำกริยาที่ทำหน้าที่คล้ายกับนาม อาจเป็นประธาน
เป็นกรรม หรือ เป็นบทขยายส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคก็ได้
- การใช้คำกริยา ต้องประกอบด้วยระเบียบ 5 อย่าง คือ (1) กาล (2) มาลา (3) วาจก
(4) การก (เฉพาะกริยาสภาว์มาลา) (5) ราชศัพท์ วาจก คือ กริยาของประโยคที่แสดง
ว่าประธานทำหน้าที่เป็นผู้ทำ ผู้ใช้ ผู้ถูก หรือ ผู้ถูกใช้ แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ (1) กรรมวาจก
(2) กรรมวาจก (3) การิตวาจก กรรมวาจก คือ กริยาของประโยคที่แสดงว่าประธานทำหน้าที่
เป็น กรรมการก คือ เป็นผู้ถูก เช่น ควายถูกขโมยลัก กริยาของกรรมวาจก ใช้ กริยานุเคราะห์
ถูก ถูก - ให้ หรือ ถูกให้ ประกอบ กริยานุเคราะห์ ถูก นิยมใช้เฉพาะในข้อความที่ไม่ดี

หรือไม่ฟังปรารภนา เช่น ถูกเขียน ถูกขัง ถูกไล่ออก ถูกตี ถูกค่า ถูกทุบ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ส่วนวนคำพูดในภาษาไทย ถ้าเป็นไปในทางดีหรือฟังปรารภนาแล้ว ไม่นิยมใช้กรรมวาทจากเลย แต่อาจจะใช้กับของศักดิ์กริยานุเคราะห์ ถูก ออก เช่น

แกงไก่กินอรอย

หนังสือเล่มนี้แต่งดีมาก

บ้านหลังนี้สร้างสวยดี

รถคันนี้ขับง่ายเหลือเกิน

ประโยคทั้ง 4 นี้ เป็นกรรมวาทจาก แต่ดกริยานุเคราะห์ ถูก ไว้ในฐานะเข้าใจเพราะเป็น ประโยคที่มีเนื้อความไปในทางดี ตัวอย่างประโยคที่ผิดระเบียบการใช้ภาษาไทย มี เช่น

ฉันมีความยินดีที่ถูกเชิญให้เป็นกรรมการ

หนังสือเล่มนี้ถูกแบ่งออกเป็นสองตอน

เขาถูกยกย่องโดยนายของสมาคม⁶

พระวรเวทย์พิสิฐ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ หลักภาษาไทย ว่า

...ในภาษาไทย เราใช้พูดเป็นคำๆเรียงลำดับตามหน้าที่ของคำที่แสดงความหมายอย่างไร ภาษาไทยจึงเป็นภาษาพูดเป็นความตรงๆ คำนามเป็นผู้กระทำขึ้นต้น เมื่ออยากทราบลักษณะของคำนามว่าเป็นอย่างไร ก็เติมคำจำพวกแตงนามลงไปจนพอแก่ความต้องการ คำสำหรับแตงบอกลักษณะของนามก็รวมเป็นส่วนหรือภาคของนามที่เป็นฝ่ายกระทำ ถัดจากภาคนี้ไปก็เป็นคำแสดงอาการแปลกออกไปอย่างไร ก็เติมคำสำหรับแตงกริยาลงไปจนพอแก่ความต้องการ ตอนนี้เราเรียกกันว่า ส่วนหรือภาคกริยา คำนามที่เป็นฝ่ายถูกกระทำ ซึ่งเราเรียกว่าผู้ถูก ก็อยู่ถัดภาคกริยาต่อไป และเมื่อต้องการทราบว่าผู้ถูกนั้นมีลักษณะอย่างไร เราก็เติมคำจำพวกแตงนามคูลงไปจนพอแก่ความต้องการ รูปความของภาษาไทยจึงเป็นดังนี้ เช่น " วั้วอันแกเขาแกก กินหญ้าอันสดๆจุงจริงๆ " ใจความสำคัญของความตัวอย่างนี้ก็เพียงว่า วั้วกินหญ้า เท่านั้น ส่วน ถาวนแกเขาแกก เป็นคำบอกลักษณะของวั้วตัวนั้นให้รู้ชัดเจนนอกไปเป็นพิเศษ คำเหล่านี้จึงเกี่ยวของเป็นส่วนของวั้วหรือภาคผู้กระทำ ส่วน คำ กิน เป็นกริยาของวั้ว และ หญ้า

⁶ กำนับ ทองหล่อ, เรื่องเดิม, หน้า 297 - 312.

เป็นฝ่ายที่ถูกกิน ซึ่งเรียกกันว่า ผู้ถูก คำ อ่อนสคๆ เป็นส่วนบอกลักษณะของหน้า
 กราวนี้ยังเหลือคำ จจจจจ ลองพิจารณาคำว่าอยู่ในภาคไหน เมื่อเป็นปัญหาเช่นนี้
 ก็ลองไล่ดูเลยว่า ววจจจจ ได้ความหรือไม่ เมื่อเห็นว่าไม่ได้ความ ก็ลองไล่
 ดูที่คำหน้าว่า ญญาจจจจ ก็ได้ความเหมือนกัน กราวนี้ ยังเหลือคำเดียวคือคำว่า
 กิน ลองไล่ดูว่า กินจจจจ จะเห็นได้ว่าได้ความสนิทบริบูรณ์ คำ จจจจ เป็น
 คำเกี่ยวข้องกับคำ กิน หรือพูดตามภาษาไวยากรณ์ว่าเป็นคำแต่งกริยา กิน
 นี้เป็นข้อสังเกตข้อ 1 ว่า คำจำพวกแต่งกริยาจะอยู่สุดท้ายของคว้ามก็ได้
 เมื่อกริยานั้น มีผู้ถูก เข้ามาติดต่อ

รูปความภาษาไทย เป็นรูปความตรงๆ เช่นนี้ เราไม่นิยมพูดให้เป็นความยุ่งยาก
 เช่น ความซึ่งเอาผู้ถูกไว้ข้างหน้า ดังตัวอย่าง ฉันถูกกัดโดยหมา หรือ หนังสือนี้
แต่งโดยนาย ก. ซึ่งเป็นภาษาที่ระบาคอยู่ในปัจจุบันนี้ ภาษาเช่นนี้เป็นภาษาของ
 ภาษาที่เคร่งไวยากรณ์ เช่นภาษาบาลีและสันสกฤต หรือ อังกฤษ ซึ่งเขานิยมว่า
 เป็นส่วนหนึ่งที่กระต๊อค และ เพราะฝรั่ง จจริงอยู่ในภาษาของเขา เขานิยมเช่นนั้น
 แต่มองที่ถนัดมาเป็นภาษาไทย และ รักษารูปให้เหมือนอังกฤษเช่นความว่า
หนังสือนี้แต่งโดยนาย ก. มันก็ฟังชัดหูและเข้าใจไม่ได้ความเสียด้วย เพราะคำว่า
โดย เป็นภาษาเขมร ไทยเราเอามาใช้ แปลว่า ตาม ทั้งนั้น เมื่อพูดว่า แต่งโดย
 นาย ก. ก็ต้องหมายความว่าแต่งตามนาย ก. นาย ก. เขาแต่งอย่างไรก็แต่ง
 อย่างนั้นจึงจะถูก ถ้าเป็นความของไทยแท้ ๆ ก็ต้องว่า หนังสือนี้ นาย ก. แต่ง
 หรือ นาย ก. แต่งหนังสือนี้ จึงจะเข้าใจตามภาษาดี

เราใช้คำถูกไว้หน้ากริยาเหมือนกัน แต่ใช้แสดงความหมายว่าฝ่ายรับเป็นผู้ถูก
 เช่น ฉันถูกหมากัด ตรงๆเช่นนี้ ไม่ใช่ ฉันถูกกัดโดยหมา...⁷

⁷ พระวรเวทย์พิสิฐ, หลักภาษาไทย (พระนคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2505

Richard B. Noss ไท้กล่าวถึงคำกริยาไว้ในหนังสือเรื่อง Thai Reference Grammar ในที่เกี่ยวกับ "Predicatives" โดยรวมคำกริยาอนุกรมและคำคุณศัพท์ไว้ด้วยกันเป็นหมวดหนึ่ง แต่แยกคำกริยากรรรมไว้เป็นอีกหมวดหนึ่งต่างหาก⁸

ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์ ไท้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง "หมวดคำในภาษาไทย" ดังนี้

...ในตำราไวยากรณ์ทั้งของตะวันตกและของไทยที่ใช้ๆกันมา มักจะกล่าวถึงชนิดต่างๆของคำพูด เช่น คำนาม คำกริยา คำบุพบท เป็นต้น และแต่ละชนิดก็มีแบ่งย่อย ๆ ลงไปอีก การแบ่งคำออกเป็นชนิดต่าง ๆ เหล่านั้น ส่วนใหญ่ถือเอาความหมายของคำแต่ละชนิดเป็นเกณฑ์ คือถ้าเราต้องการจะทราบว่าเป็นคำชนิดไหน เราก็ต้องดูว่าคำที่เราต้องการทราบนั้นหมายถึงอะไร เช่น ถ้าหากเป็นคำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ และ สิ่งของ ก็เป็นคำนาม ถ้าหากเป็นคำที่แสดงอาการก็เป็นคำกริยา เป็นต้น เป็นการกำหนดคำและให้คำจำกัดความของคำแต่ละชนิดโดยวิธีนี้นักภาษาศาสตร์สมัยนี้เห็นว่ายังล้าลุดน้อยมาก เพราะความรู้เรื่องความหมาย (ของคำหรือประโยคก็ตาม) เท่าที่เรามีอยู่เวลานี้ยังไม่ไกล เรายังไม่สามารถจะกำหนดความหมายของคำให้แน่นอนตายตัวลงไปได้ ทั้งนี้เนื่องจากความหมาย (ของคำหรือของประโยค) เกี่ยวเนื่องกับประสบการณ์และ ความคิดของผู้พูดและผู้ฟัง ประสบการณ์ของคนเราเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนยากที่จะศึกษาให้รู้อย่างละเอียดได้ ความคิดของคนก็เป็นสิ่งที่เราเข้าไม่ถึง จะศึกษาโดยตรงยังไม่ได้ เพราะฉะนั้น จึงเป็นการยากที่เราจะใช้ความหมายเป็นหลักในการแบ่งคำพูดในภาษา และให้ผู้อ่านตำรากับผู้เขียนตำราเข้าใจตรงกัน ตัวอย่าง เช่น ในภาษาไทย คำว่า เหลือง ในประโยคว่า (ก) เหลืองเป็นสีหนึ่ง กับ (ข) เสื้อตัวนี้เหลืองแล้ว ในเมื่อคำว่า เหลือง ใช้เรียกสีชนิดหนึ่ง ก็ควรจะเป็นคำนาม ในตัวอย่างข้อ ก. ก็เป็นคำนามได้ แต่ในประโยค ข. ไม่ได้ ถือว่าเป็นคำนาม... ด้วยเหตุต่างๆ ดังกล่าว การแบ่งคำพูดออกเป็นหมวดคำต่างๆ ในวิชาภาษาศาสตร์สมัยใหม่จึงไม่เอาความหมายเข้ามาเป็นหลัก แต่จะอาศัยรูปคำ

⁸Richard B. Noss, Thai Reference Grammar (Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office, 1964), pp. 114 -- 125.

แต่ละภาษา และตำแหน่งหน้าที่ของคำในประโยค หรือ ความสัมพันธ์ของคำที่เรียงกันเป็นเกณฑ์...⁹

ดร. วิจินตน์ ภาณุพงศ์ ได้พิจารณาแบ่งหมวดคำในภาษาไทย โดยอาศัยกรอบประโยคทดสอบ¹⁰ เป็นหลักแทนความหมายเช่นในสมัยก่อน โดยจัดคำที่ปรากฏในตำแหน่งเดียวกันได้คือ ใจแทนที่กันได้ รวมเข้าอยู่ในหมวดคำเดียวกัน เนื่องจากคำในภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเพื่อแสดงหน้าที่หรือความสัมพันธ์ของคำในประโยคเหมือนบางภาษา เช่น ภาษาบาลีสันสกฤต แต่จะแสดงหน้าที่หรือความสัมพันธ์ของคำด้วยระเบียบการเรียงลำดับคำในตำแหน่งต่าง ๆ ดร. วิจินตน์ ภาณุพงศ์ ได้ตั้งเกณฑ์คำต่าง ๆ เหล่านั้นจากประโยคทั้งประโยคและจากตัวอย่างเป็นจำนวนมาก จนตั้งเป็นข้อสมมติฐานขึ้นได้ว่า คำพวกไหนมักจะปรากฏในตำแหน่งหน้าหรือหลังคำพวกไหน แล้วจึงได้นำคำเหล่านั้นมาสร้างเป็นกรอบประโยคทดสอบขึ้นเพื่อทดสอบข้อสมมติฐานที่ได้สร้างขึ้นอีกทีหนึ่ง แล้วจึงนำมาใช้เป็นหลักในการแบ่งคำพูดออกเป็นหมวดต่าง ๆ โดยจัดให้คำที่ปรากฏในตำแหน่งเดียวกันได้คือ ใจแทนที่กันได้ รวมอยู่ในหมวดคำเดียวกัน

ในวิทยานิพนธ์คุณวุฒิปดศิต เรื่อง "Inter - Sentence Relations in Modern Conversational Thai"¹¹ บทเกี่ยวกับ " Word - Classes "

ดร. วิจินตน์ ภาณุพงศ์ ได้แบ่งคำกริยาออกเป็นหมวดคำกริยาอาการ หมวดคำกริยาสกรรม และหมวดคำกริยาทวิกรรม ส่วนคำกริยาที่ปรากฏได้ทั้งในตำแหน่งกริยาอาการ และ ในตำแหน่งคำกริยาสกรรม ถือว่าเป็นคำพ้องทั้งรูปและเสียง เรียกว่า Homophonous Verbs นอกจากนี้ ยังได้แบ่งคำกริยาในหมวดคำกริยาอาการออกเป็น คำกริยาอาการย่อยอีกด้วย

ในการวิจัยเรื่อง คำกริยาสกรรมในภาษาไทย นี้ จะได้อาศัยบทที่เกี่ยวกับ Word - Classes จากวิทยานิพนธ์ดังกล่าวของ ดร. วิจินตน์ ภาณุพงศ์ เป็นพื้นฐาน

...

⁹ วิจินตน์ ภาณุพงศ์ " หมวดคำในภาษาไทย " อักษรศาสตร์ (3 มกราคม 2510),

79 - 80.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 80 - 85.

¹¹ Chantavibulya, เรื่องเดิม, หน้า 161 - 168.

1.5 วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

1. สืบค้นหนังสือ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อความไม่เลื่อมใบบางที่เกี่ยวกับงานที่จะศึกษาวิจัย
2. รวบรวมข้อมูล ข้อมูลส่วนใหญ่ได้จากตัวผู้เขียนวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ยังได้ข้อมูลจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หนังสือ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ จากการประชุมระหว่างผู้เขียนวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญในเชิงโซภาษากรุง เทพา
3. บันทึกข้อมูลที่รวบรวมไว้
4. นำข้อมูลที่บันทึกไว้มาวิเคราะห์ แยกประเภทหรือรวมกลุ่ม โดยอาศัยวิธีการทางภาษาศาสตร์ คืออาศัยตำแหน่งและหน้าที่เป็นสำคัญ
5. สรุปผลการวิจัยและกล่าวถึงข้อเสนอแนะ

1.6 ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

ทำให้รู้ตำแหน่ง หน้าที่ ของคำกริยากรรม รูปประเภทต่าง ๆ ของคำกริยากรรม โดยอาศัยคำนามที่อยู่ข้างหน้าและข้างหลัง และรู้ความสัมพันธ์ ระหว่างคำกริยากรรมกับคำอื่นอันได้แก่ คำ กัณ กณ กั และการวิจัยนี้คงจะเป็นแนวทางให้ผู้นสนใจภาษาไทยได้ศึกษาเรื่องอื่น ๆ ในระบบโครงสร้างของภาษาไทยต่อไป

1.7 เครื่องหมายที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

ใช้ขีดใต้อักษร หรือ ข้อความที่สำคัญ หรือ ที่กำลังกล่าวถึงอยู่

ใช้กำกับไว้หน้าประโยคที่ไม่ใช่ในภาษาไทย

ใช้แยกคำกริยาออกจากส่วนอื่น

ใช้กำกับไว้หน้าคำกริยาที่อยู่ข้างหลังคำนามที่หมายถึงมนุษย์ และ ใช้กำกับไว้ข้างหลังคำกริยาที่อยู่ข้างหน้าคำนามที่หมายถึงมนุษย์ เท่านั้น